

MARTIN TALÍÁN, *Majitelé domů na jindřichohradeckém náměstí v raném novověku (1550-1700)*, České Budějovice 2007 (diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 119 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Nosným tématem předložené diplomové práce se stala držba domů na jindřichohradeckém náměstí během 16. a 17. století. Martin Talián za účelem rekonstrukce vlastnických poměrů použil metodu historické topografie. Současně se zajímal o socioprofesionální původ majitelů domů i vztah mezi profesní skladbou městské komunity a společenským postavením jednotlivých držitelů nemovitostí. Zároveň se snažil doložit úlohu centrálního městského prostranství během každodenního i nevšedního života místního obyvatelstva. Název i vytyčení dílčích témat diplomové práce zní slibně, avšak vlastní realizace badatelského záměru již poněkud „pokulhává“ za předsevzatými cíly.

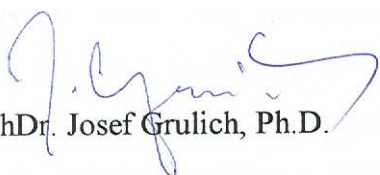
Úvodní zhodnocení literatury má spíše popisný, nežli analytický charakter. Autorovi nelze upřít znalost literatury k problematice Jindřichova Hradce či jižních Čech. Výzkumy měst v jiných českých regionech však zůstávají spíše na okraji jeho zájmu. Na první pohled by se dokonce mohlo zdát, že studium městské problematiky je pouze českým fenoménem, kterým se v zahraničí nikdo nezabývá. Pouze ve vztahu k obecným poznatkům jsou v textu uváděny odkazy na jména renomovaných autorů (Richard van Dülmen, Jacques Le Goff), avšak v závěrečném seznamu literatury se již vůbec neobjevují. Diplomant se sice v úvodních částech své práce snaží obecně charakterizovat náměstí či měšťanský dům, avšak poměrně často sklouzává k přejímání informací, které již dávno před ním publikovali jiní autoři. V případě Františka Teplého si dokonce osvojil nejenom poznatky, ale též archaickou podobu českého jazyka.

Jak již bylo dříve naznačeno, v případě druhé a třetí části předložené diplomové práce (charakteristika hmotné kultury ve vztahu k náměstí i uspořádání a vybavení měšťanského domu) převažuje kompilativní charakter. Diplomant jen sporadicky vychází z faktografie, která se skutečně váže k životu v domech na jindřichohradeckém náměstí. Martin Talián zmiňuje pojem měšťanská rodina, avšak vůbec není schopen objasnit, co konkrétního má v uvedeném případě na mysli. Nevědomky vzájemně směšuje pojmy rodina a domácnost; pod označením domácnost zpravidla spatřuje jen hmotné zázemí. Když pojednává o vnitřním uspořádání měšťanského domu, tak si jen okrajově připouští myšlenku, že uvnitř mohli žít lidé - jednotliví členové měšťanské domácnosti.

Martin Talián prokázal, že jindřichohradecké náměstí se stalo místem, kde si své domy pořizovali nejenom vrchnostenská úředníci či služebníci, ale i měšťtí obchodníci a řemeslníci, z nichž někteří dokonce zastávali významné posty na radnici. Kromě nich však v oblasti náměstí přebývali též řemeslníci, kteří se v lokální samosprávě vůbec neangažovali. Skutečný život na náměstí a v okolních domech nebyl v podání diplomanta rozkryt v ucelené podobě, některé jeho aspekty byly zmíněny okrajově, zatímco jiné zůstaly zcela opomenuty. Ve vztahu k náměstí byly brány do úvahy spíše jednotlivé stavby, nežli život obyvatelstva, které v nich bydlelo. Pojmy jako měšťanský dům i náměstí působí v pojetí diplomanta „prázdným dojmem.“

Za největší klad diplomové práce považuji to, že se Martinu Taliánovi podařilo opravit nebo doplnit řadu údajů o změnách v držbě domů na jindřichohradeckém náměstí, které již před téměř 90 roky publikoval František Teplý. Diplomant se však zpravidla spokojil pouze s popisným a nikoliv analytickým přístupem k nashromážděným informacím. Dokonce nevyužil ani všech pramenů, které se k výzkumům nabízely (např. trestně-právní agenda).

Diplomovou práci Martina Taliána doporučuji k obhajobě a vzhledem k uvedeným nedostatkům ji navrhuji hodnotit stupněm v e l m i d o b ř e.

PhDr. Josef Grulich, Ph.D.

Třeboň, 20. ledna 2007